

Robert Chapman (2020) The reality of autism: On the metaphysics of disorder and diversity, *Philosophical Psychology*, 33:6, 799-819, DOI: 10.1080/09515089.2020.1751103

Bespreking:

De vraag beantwoorden wat autisme *is*, is geen sinecure. Chapman gaat de uitdaging aan om de moeilijkheden van biologische onderbouwing, de vele (sub)categorieën en concepten die historisch-maatschappelijk opdoken, te kanaliseren naar een benadering die dichter aansluit bij de realiteit van autisme en waarin ook met mekaar conflicterende perspectieven deels onderdak vinden. Chapman's voorstel om de classificatie autisme te behouden om politieke en ethische redenen, worden op (zelf)kritische wijze en op 3 niveaus geanalyseerd. Streefdoel van de analyse is het vinden van een *coherent concept* van autisme, omdat daarin het medische model faalt en omdat de neurodiversiteitstheorie de lading onvoldoende dekt.

Misschien dient eerst opnieuw benadrukt te worden dat autisme “niet kan verteld worden met de diagnostische criteria en dat het geheel van gedragingen geen bepalende eigenschappen zijn van autisme”, aldus Chapman. Autismen als een nosologisch (medisch) probleem of als een politiek probleem omschrijven, verdedigt de *realiteit* of definieert de *aard* van autisme in onvoldoende mate. Chapman stelt zich daarmee de vraag hoe de lacune tussen politieke en biologische classificatie kan opgevuld worden en opteert in een zoeken naar een antwoord via feministische analyses van de metafysica van gender.

Allereerst wijst Chapman op de heterogeniteit van autisme. Op basis daarvan kan geen causaal pad gevonden worden, omdat neurologie en cognitie geen gedeelde eigenschap kunnen aanreiken waarmee deze heterogeniteit kan begrepen worden. Dat betekent echter niet dat erfelijkheid, biologie en psychologische tendensen ontkend worden. Wat wel bedoeld wordt, is dat wetenschappelijk essentialisme (essentiële eigenschappen als voorwaarde) niet als enige weg mag beschouwd worden om de geldigheid van autisme als classificatie te beoordelen. Autismen als psychiatrische classificatie gedefinieerd, gezien als een complex verband van causale relaties tussen symptomen en signalen van pathofysiologie in de menselijke geest en hersenen, leidt dan weer tot een nieuw probleem: een gemorrel aan de grenzen van autisme. Het concept van autisme breidt zich namelijk voortdurend uit omdat culturele normen doorlopend in verandering zijn. Het zijn deze normen die bepalen wat ongepast is, correctie of ondersteuning nodig heeft. Kortom, autisme lijkt dus geen natuurlijke soort of vorm te zijn, los van de baten die therapie of medicatie kunnen geven. In die zin behoudt de medische visie nog enige validiteit. Via onderzochte correlaties met bijvoorbeeld hogere werkloosheidscijfers, angststoornissen of suïdecijfers, bekijkt Chapman of deze validiteit ook geldt voor de aanname van autisme als psychiatrische vorm, en stelt dat “er echter onvoldoende voorspellingen zijn om te verrechtvaardigen dat autisme een medische pathologie is.” “Daarvoor heb je een bepaald medicijn of therapie nodig die de meeste, zoniet alle individuen met autisme verandert.”

Zullen we autisme als verzamelmetafoor of sociale constructie dan maar afschaffen of verder opsplitsen in specifiekere soorten? Chapman opteert liever voor een zoeken naar een alternatief voor het nosologische probleem. Om dat te bereiken, analyseert hij nogmaals het concept van autisme als sociale vorm. Waarom is dit gegeven interessant? Door autisme te beschouwen als een gedeelde politieke identiteit, worden welzijnskansen gecreëerd, wordt een ageren op discriminerende attitudes en handelingen moeilijker te omzeilen en is het gewoon een krachtig gegeven door zijn veranderende wisselwerkingen met contexten. Maar uiteindelijk en niettemin is dit perspectief ook ethisch en

conceptueel problematisch: een kleine subgroep autisten wordt hiermee potentieel uitgesloten. Mensen die zich minder goed kunnen uitdrukken, en zich mogelijk niet kunnen identificeren met de hele groep, worden genegeerd. Het zijn deze intra-groepsverschillen die de auteur in gedachten hield na een analyse van het feminisme als identiteitspolitiek. Daarin werd het discours ook ooit gedomineerd door bepaalde groepen, terwijl de stem van anderen niet gehoord werd. En daar wil de auteur alert voor blijven. Alle nuances bekeken, beoordeelt Chapman autisme als politieke identiteit weliswaar als een positief iets, maar “de *aard* van autisme mag niet zomaar herleid worden tot een groepsidentificatie”. Omdat, zoals eerder vermeld, de vlag niet de hele lading dekt.

Een nieuw alternatief dan maar. En dat start bij het stellen van deze vraag: wat delen alle autistische personen? “Ze delen hun relatie met de huidige sociale realiteit en politieke omstandigheden. En dat maakt van hen een *serieel collectief*, een begrip dat verschillend is van een groepsidentiteit”. Want ongeacht of zij zich met autisme identificeren of niet, “ze delen materiële factoren die wederzijds elk lid van het collectief beïnvloeden”.

Wat wordt hiermee bedoeld? Ze delen de structurele beperkingen en factoren die bijdragen aan een autistische invaliditeit (bijvoorbeeld door sensorische gevoeligheid en overbelasting). Ze delen (clusters van) eigenschappen die in conflict komen met de normen van een dienstverlenende economie, “waarin je jezelf moet verkopen”. Ontbeer je eigenschappen die de huidige normen vereisen, dan worden je ooit wél waardevolle eigenschappen nu als nutteloos en onwenselijk, en daardoor ‘pathologisch’, beschouwd. Anders gesteld, autistische personen zijn onder de vleugels van dit concept “collectief gehandicapt door dezelfde normen en structuren”, dus door hun omgeving. Autismen als sociale constructie blijft overeind, maar wordt door Chapman niet gekoppeld aan een groepsidentiteit met één stem. Binnen het concept dat de onderzoeker voorstelt, zijn er meerdere stemmen -die zich al dan niet met autisme identificeren- en die behoren tot dezelfde cluster of serieel collectief, waarvan de grenzen of de omstandigheden waarin ze bewegen voortdurend verschuiven, waardoor nieuwe autistische beperkingen geproduceerd worden. Het concept serieel collectief behoudt daarmee zijn politieke nut, dat de autistische stem legitimeert, dat gediagnosticeerden kansen tot ondersteuning biedt en sociale veranderingen faciliteert om tot excelleren te komen.

Het concept *serieel collectief* verschuift de aandacht naar waar het dient te liggen: het elimineren van barrières en het uitdagen van sociale normen.